

RASMUSSEN K A AS
Birkebeinervegen 24
2316 Hamar

Oslo, 23 mai 2016

Deres ref.:
Terje Pedersen

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2016/4081
Saksbehandler:
Britt Endre

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved K. A. Rasmussen A.S Kontrollnummer: 2016.253.I.miljodir

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

Terje Pedersen
Mette Pedersen
Bernt Olav Andreassen

Fra Miljødirektoratet:

Britt Endre

Fra Fylkesmannen i Hedmark,

Miljøvernavdelingen:
Monica Bernhardsen

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved K. A. Rasmussen A.S den 19. mai 2016. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Miljødirektoratet avdekket 3 avvik og ga ingen anmerkning under inspeksjonen.

Avvik:

- Det er mangler ved virksomhetens merking av farlige kjemikalier
- Virksomhetens mangler sikkerhetsdatablader for mange kjemikalier og det som er forelagt har enkelte mangler.
- K.A Rasmussen mangler noen rutiner på kjemikalieområdet i sin internkontroll

Anmerkninger:

Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

K. A. Rasmussen A.S må sende en skriftlig bekreftelse innen 30. juni 2016 som dokumenterer at avvik er rettet.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 4.

23. mai 2016	Britt Endre		Ragnhild Orvik
dato	kontrollør	Miljødirektoratet	seksjonssjef

Kopi av rapporten sendes til:

- Fylkesmannen i Hedmark ved miljøvernavdelingen

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: RASMUSSEN K A AS	
Organisasjonsnr.: 971755261	Eies av: 915309054
Bransjenr. (NACE-kode): 24.410 - Produksjon av edelmetaller	

Kontrollert enhet

Navn: K. A. Rasmussen A.S	Anleggsnr.: 0403.0043.01
Kommune: Hamar	Fylke: Hedmark
Anleggsaktivitet: Kjemisk industri	Risikoklasse: 3
Tillatelse gitt: 4. januar 1999	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Denne inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av produktkontrollloven overholdes. Miljødirektoratet fører tilsyn med importører, produsenter og forhandlere av kjemikalier, for å hindre spredning og skade av helse- og miljøfarlige stoffer.

Inspeksjonstema

- Styringssystem/internkontroll
- Avfallshåndtering
- Kjemikaliehåndtering
- Deklarering til produktregisteret
- Sikkerhetsdatablader
- Forbudte og strengt regulerte stoffer
- Klassifisering, merking og emballering

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

K. A. Rasmussen A.S plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten.

For at Miljødirektoratet skal kunne avslutte saken, må virksomheten innen 30. juni 2016 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (post@miljodir.no) til Miljødirektoratet v/Britt Endre.

Miljødirektoratet forutsetter at forholdene rettes opp slik at virksomheten drives i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av produktkontrolløven.

4. Varsel om tvangsmulkt for retting av avvik

Miljødirektoratet varsler herved at vi vil fatte vedtak om tvangsmulkt (jf. produktkontrolløven § 13) dersom vi ikke har mottatt en skriftlig bekreftelse på at avvikene er rettet innen 30. juni 2016. Tvangsmulkten vil påløpe dersom vi ikke har mottatt en bekreftelse på at avvik er rettet innen 2 uker etter at vedtaket om tvangsmulkt ble fattet.

En eventuell tvangsmulkt vil være et engangsbeløp på kr 30 000,-.

Dere har anledning til å kommentere dette varselet. Eventuelle kommentarer må sendes til Miljødirektoratet innen to uker etter at denne rapporten er mottatt.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på www.miljodirektoratet.no (jf. offentleglova).

6. Avvik

Avvik 1

Det er mangler ved virksomhetens merking av farlige kjemikalier

Avvik fra: Forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger, jf. forskrift av 16. juni 2012 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP) artikkel 4, 17, 35 og vedlegg I og forskrift om klassifisering og merking av farlige kjemikalier §15.

Kommentarer:

Det ble gjort stikkprøver av kjemikalier som importeres til egen bruk i fabrikken, kjemikalier til sølv- og gullsmeder og til dental bransjen. Følgende manglet norsk faremerking:

- DOS
- Deta
- Silverclean (kun norsk på ytteremballasjen)
- Crocolit
- Kerrlab
- Monomer

Følgende kjemikalie manglet taktil merking: Silverbad

For kjemikaliet Lab Putty Activator er farepiktogrammene på emballasjen ikke de samme som framgår av sikkerhetsdatablad datert 28.11.2015. Selv om emballasjen er under 125 ml skal alle farepiktogrammene være på etiketten.

Avvik 2

Virksomhetens mangler sikkerhetsdatablader for mange kjemikalier og det som er forelagt har enkelte mangler.

Avvik fra:

Forordning (EF) nr. 1907/2006 om REACH artikkel 31 og vedlegg II, jf. forskrift av 30.mai 2008 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH-forskriften).

Kommentarer:

Et sikkerhetsdatablad inneholder 16 obligatoriske punkter med informasjon om farlige egenskaper og anbefalte vernetiltak ved bruk av farlige kjemikalier, beregnet for yrkesmessig bruk.

Sikkerhetsdatabladet skal gi informasjon til de som jobber med eller er i nærheten av farlige kjemikalier slik de kan beskytte seg selv og miljøet. Sikkerhetsdatabladene skal være på norsk før de bringes i omsetning i Norge. Leverandør av farlige kjemikalier skal levere et sikkerhetsdatablad til etterfølgende bruker ved første gangs levering.

Utformingen av sikkerhetsdatablad er regulert av vedlegg II til REACH som stiller krav til innholdet i de 16 avsnittene som et sikkerhetsdatablad skal inneholde. Den definerer også tittelen på avsnitt og underavsnitt som skal brukes. Vedlegg II til REACH ble sist endret i 2015 ved forordning (EU) 2015/830.

Under inspeksjonen kunne virksomheten fremlegge kun to sikkerhetsdatablader for kjemikalier som importeres, det ene til internt bruk og det andre for omsetning. Ved stikkprøvekontroll av sikkerhetsdatabladet for Lab Putty Activator datert 28. november 2015 (omsettes til dentalbransjen) ble det avdekket følgende mangler:

Avsnitt 15 Opplysninger om regelverk

I avsnitt 15 skal aktuelt norsk regelverk som ikke er nevnt andre steder i databladet, settes opp. Eksempler på aktuelle regelverk kan være avfallsforskriften og deklareringsforskriften.

Avsnitt 16 Andre opplysninger

I sikkerhetsdatabladet er det i avsnitt 16 oppgitt opplysninger som er mer relevante å sette inn under andre avsnitt i sikkerhetsdatabladet. For eksempel er det i avsnitt 12 gitt lite informasjon om økologiske opplysninger, mens det er mye økologisk informasjon i avsnitt 16.

Avvik 3

K.A Rasmussen mangler noen rutiner på kjemikalieområdet i sin internkontroll

Avvik fra:

Forskrift om systematisk helse, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollvirksomheten) §5 annet ledd punkt 7

Kommentarer:

K.A Rasmussen er ISO 14001 sertifisert og har en dokumentert internkontroll. Det kom fram under inspeksjonen at de har noen mangler på kjemikalieområdet.

De kom fram at de har gjennomført en godt dokumentert substitusjonsvurdering av sine kjemikalier, men mangler en rutine for hvordan den skal gjennomføres, hvilke kriterier som ligger til grunn og hvor ofte.

Virksomheten har flere rutiner som dekker omsetting, lagring, og transport av kjemikalier, men mangler rutiner for import av kjemikalier som sikrer at de overholder de forpliktelsene de har, for eksempel at:

- Kjemikaliene har norsk faremerking
- Sikkerhetsdatablad er oppdatert og på norsk
- Produkter til private følger krav med barnesikret lukning og følbar merking
- Kjemikalier på 100 kg eller mer skal deklarerer til produktregisteret
- Ansvarsfordelingen for gjennomføringen av kjemikalierutinene er definert.

7. Anmerkninger

Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen

8. Andre Forhold

Om virksomheten

K.A Rasmussen er et internasjonalt selskap med hovedkontor og produksjon på Hamar. De har fabrikker med produksjon også i Eskilstuna i Sverige. De har salgskontorer i Norge, Sverige, Danmark, Finland, Estland, Latvia og Belgia.

Produktregisteret

Oversikt fra Produktregisteret viser at alle deklarererte produkter er meldt utgått. Under inspeksjonen kom det fram at de fleste av produktene er galvanoprodukter, en aktivitet de sluttet med for mange år siden. Alle andre produkter de bruker eller omsetter er under 100 kg pr. år.

Det er slik at produkter som har svenske ord i sitt produktnavn kan endres til norsk. Dersom produktet er deklarerert til produktregisteret med det svenske navnet, må det deklarerer på nytt med det norske navnet. Det kan henvises til nummeret fra produktregisteret på det svenske produktet når det norske eventuelt skal deklarerer.

Lager for kjemikalier

Virksomheten har lite lager av kjemikalier i sine lokaler på Hamar. K.A Rasmussen har et lager i Sverige, Helsingborg som dekker alle de nordiske landene.

Emballasje og merking av kjemikalier

K.A Rasmussen har en del kjemikalier med ytre og indre emballasje og over og under 125 ml. CLP artikkel 33 gir særlige bestemmelser om merking av ytre emballasje, indre emballasje og enkeltemballasje. I artikkel 29 gis det unntak for merkings- og emballasjekravene og i vedlegg 1, avsnitt 1.5 er det beskrevet nærmere hva som kan utelates av merking for ytteremballasje og for emballasje under 125 ml.

Sikkerhetsdatablad for kjemikalier

Virksomheten la fram under tilsynet et sikkerhetsdatablad for kjemikaliet DETA som anvendes til eget bruk i fabrikken som var datert 03.05.2008. Det er ikke oppdatert i henhold til REACH forskriften (se avvik 2.) Sikkerhetsdatablad til internt bruk er innenfor Arbeidstilsynets ansvarsområde.

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om deklarerer av kjemikalier til produktregisteret (deklareringsforskriften)
- Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)
- Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP)

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold:

- Internkontrolldokumentasjon
- Substitusjonsvurderinger
- Sikkerhetsdatablad
- Kjemikalieoversikter

10. Produkter og kjemikalier kontrollert

Det ble kontrollert 10 produkter

Antall kontrollerte kjemikalier med kandidatlistestoff: 0

Antall kontrollerte kjemikalier med prioritetslistestoff: 0

Antall kontrollerte kjemikalier merket med allergi: 0

Antall kontrollerte kjemikalier med krav til barnesikret lukning: 2

11. Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)

- Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om deklarerer av kjemikalier til produktregisteret (deklareringsforskriften)
- Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)
- Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP)
- Liste over prioriterte stoffer, prioritetslisten

Brosjyrer/infoark utdelt:

- Når Miljødirektoratet kommer på kjemikalie- og produktkontroll (M-158)
- Deklareringsplikt for farlige kjemikalier (M61)
- Håndtering av farlig avfall (M-284)
- Har virksomheten din farlig avfall (M-550)
- Sikkerhetsdatablad på www.pib.no (M-65)
- Sikkerhetsdatablad for farlige kjemikalier (M-285)
- Lister over svært skadelige kjemiske stoffer (M-123)
- Folder: Klassifisering og merking i CLP (TA-2783)
- CLP-hvordan melde til ECHA (M-311)
- Klassifisering og merking -nytt regelverk og overgangsordninger (M-122)
- Melding om klassifisering og merking (M-113)
- Har du kontroll på dine biocider? (M-60)
- Forbud mot visse farlige kjemikalier til privat bruk (M-62)
- Substitusjonsplikten (M-104)